

Наумко Юлія Сергіївна

Сумський національний аграрний університет,

к.е.н., доцент кафедри економіки

Сущенко Анжела Іванівна

Сумський національний аграрний університет,

студентка групи ЕП 1501ст

МЕТОДИ ЗМЕНШЕННЯ РИЗИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

В умовах фінансово-економічної нестабільності, кризи процес реалізації фінансування та планування інвестиційних проектів зазнає значного впливу ряду чинників, котрі призводять до ризиків [1].

Інвестиційний проект потрібно оцінювати, обчислювати, описувати та планувати щоб знизити ризик нездійснення запланованих цілей інвестування і отримання грошових збитків.

До методів зниження інвестиційних ризиків відносять: уникнення ризику, зниження його ступеня, збереження ризику за інвестором або передавання третім особам.

Найбільш ефективними методами збалансованості та зниження ризику втрат є страхування, хеджування цінних паперів, диверсифікація активів, лімітування, підготовка та сертифікація працівників [6].

Страхування фінансових ризиків є одним з найбільш поширених способів зниження його міри. Страхування - це особливі економічні відносини. Для них обов'язкова наявність двох сторін: страхувальника і страховика. Страховик створює за рахунок платежів страхувальника грошовий фонд (страховий або резервний фонд). Суть страхування полягає в тому, що інвестор готовий відмовитися частково від доходів, аби уникнути ризику, тобто він готовий заплатити за зниження міри ризику до нуля.

Страхування є методом, в основі якого лежить розподіл розміру шкоди між усіма учасниками страхування. виокремлюють кілька видів договорів страхування інвестицій залежно від різних етапів інвестиційної діяльності, а саме страхування: предмета застави; відповідальності отримувача інвестиції перед інвестором; інвестиційних ризиків інвестором або отримувачем інвестиції; відповідальності інвестора перед отримувачем інвестиції; відповідальності розробника інвестиційного проекту перед замовником; відповідальності експертів інвестиційного проекту перед інвестором; майнових та немайнових прав власності, які є інвестицією [2].

Оптимальна диверсифікація означає розподіл вкладень з максимальною дохідністю при мінімальному ризику. Диверсифікація активів, пов'язана з продажем одних активів та купівлею інших, називається перекиданням коштів та пов'язана з такими обставинами: необхідністю внесення змін у співвідношення інвестицій: готівкових коштів, цінних паперів з фіксованим доходом, акцій (у зв'язку зі змінами загальнооекономічних факторів чи особистих стратегій інвестора); необхідністю зміни об'єктів інвестування з причини зміни законодавчих норм інвестування; підвищенням глибини диверсифікації портфеля між різними секторами промисловості, різними ринками та країнами; зміною причин, що вплинули на попередній вибір інвестицій та прогнозуванням розвитку обставин їх реалізації [3].

Стратегія хеджування відбиває загальний підхід, концепцію управління активами і пасивами, зміст якої визначається як обмеження або мінімізація ризиків. У широкому розумінні хеджуванням вважають будь-які дії, спрямовані на обмеження чи мінімізацію цінових ризиків. До хеджування належать способи впливу на структуру балансу з метою обмеження цінових змін та створення систем захисту від ризиків укладанням додаткових фінансових угод, які дозволяють компенсувати можливі втрати.

До методів хеджування належать: структурне балансування; управління розривом між чутливими активами та зобов'язаннями (геп-менеджмент); управління середньозваженим строком погашення (дюрація); укладення форвардних та ф'ючерсних угод з метою створення компенсуючої позиції; проведення операцій страхування за допомогою опціонів; обмін платежами згідно з балансовими характеристиками учасників угоди (своп-контракти) [5].

У цілому процес хеджування дозволяє відчутно зменшити або повністю усунути ризик. Теоретично хеджування слугує імунітетом для банківського балансу, захищаючи від непередбачених цінових змін на ринку. Хеджування є способом стабілізації ринкової вартості банківської установи. Але оскільки між ризиком і прибутком існує пряма залежність, то низький рівень ризику означає обмеження можливостей одержання прибутку. Отже, недолік хеджування полягає в тому, що воно не дає змоги хеджеру використати сприятливий розвиток кон'юнктури ринку.

Лімітування є важливим засобом зниження міри ризику і здійснюється шляхом встановлення відповідних фінансових нормативів (лімітів) за окремими напрямками інвестиційної діяльності. Лімітування - це встановлення ліміту, тобто граничних сум витрат, продажу, кредиту тощо. Перелік нормативів (лімітів) залежить від виду ризику, що лімітується. Наприклад, лімітування максимального обсягу вкладень в цінні папери одного емітента [7].

Особливо важливо врахувати всі види ризиків на початкових стадіях життєвого циклу інвестиційного проекту, оскільки від своєчасного визначення ризиків залежить термін реалізації проекту, його майбутня ефективність та прибутковість. Планування та реалізація проектів відбувається в умовах невизначеності, що породжується змінами внутрішнього та зовнішнього середовища. Не визначеність характеризує

собою відсутність повної та достовірної інформації про умови реалізації проекту [4].

На нашу думку, дослідження інвестиційних ризиків, виявлення чинників, які їх спричиняють та обчислення можливих втрат є важливими проблемами на які необхідно звертати увагу сучасному інвестору.

Список використаних джерел

1. Бардиш Г.О. Проектне фінансування : підручник. – Львів : ЛБІ НБУ, 2006.
2. Зальотов О. Знайти й убезпечити: Страхування інвестиційних ризиків /О. Зальотов, В. Вареня // Галицькі контракти. – 2011. – № 23. – С. 28-31.
3. Литвин З. Деякі аспекти аналізу ризиків інвестиційного проекту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://econa.at.ua/Vypusk_8/p1/lytvyn.pdf.
4. Логвінова О.П. Управління логістичним ризиком на підприємстві / О.П. Логвінова // Маркетинг: теорія і практика: зб. наук. праць. – 2012. – № 18. – С. 165–170.
5. Мойсеєнко І.П. Інвестування : навч. посібник. - К. : Знання, 2006. – 458 с.
6. Мокридин Р.Ю. Совершенствование системы управления рисками машиностроительного предприятия: автореф. канд. экон. наук: 08.00.05 / Р.Ю. Мокридин. – М., 2009. – 23 с.
7. Ніколаєнко Л. Ф. Розробка фінансової стратегії як елемент антикризової програми підприємства / Л. Ф. Ніколаєнко, І. О. Геращенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1, Т. 1.